

Спецификација предмета на студијском програму докторских студија

Назив предмета: Информатика за истраживаче (ЈЗ_m01)		
Наставник или наставници: Коцев И. Никола - руководилац наставе, Ерић-Маринковић М. Јелена, Горан Ж. Трајковић, Наташа М. Милић		
Статус предмета: обавезан, за ротацију – смер јавно здравље		
Број ЕСПБ: 5		
Услов: нема		
Циљ предмета Циљ наставе је да студенте докторских студија упозна са елементарним концептима и појмовима из области медицинске информатике, као и основним методама медицинског одлучивања које омогућују дефинисање оквира здравственог проблема, с једне, дефинисање проблема самог истраживања, с друге, и идентификацију информација које ће у њиховом решавању играти важну улогу, са треће стране. Вештине претраживања али и генерисања података за различите базе података и знања обезбеђују добијање релевантних информација али те вештине истовремено претпостављају и критичку евалуацију и синтезу истих.		
Исход предмета Студенти ће бити оспособљени за коришћење различитих система за претраживање јавноздравствених и биомедицинских референци, процену ваљаности здравствених информација у истраживањима, као и њихову критичку евалуацију и синтезу. Поред тога стећи ће знање о генерисању нових истраживачких информација неопходних оваквим системима.		
Садржај предмета Предмет је усмерен на упознавање значаја јавноздравствених и биомедицинских информација, испитивање њихове ваљаности, критичку евалуацију и синтезу, уз коришћење договорених стандарда и потребне информационо-комуникационе технологије. Главне теме су: Информације и њихов значај у јавноздравственим истраживањима и пракси; Генерисање здравствених информација (базе јавноздравствених и биомедицинских информација, претраживање и коришћење); Комуникације, Мреже, Интернет и њихова улога у генерисању здравствених информација; Стратегије претраживања за добијање релевантних здравствених информација; Методе и алати за испитивање ваљаности, евалуацију и синтезу доказа - процена ризика и ефикасности интервенција (систематски прегледи, мета анализе и процена ризика), и поређење алтернатива и вредновање користи према трошковима (анализа одлучивања и економске евалуације).		
Препоручена литература - Friedland DJ, Ben Davoren J, Go AS. Evidence-Based Medicine: A Framework for Clinical Practice. McGraw-Hill, 1998. - Маринковић Ј: Промовисање резултата научноистраживачког рада у медицини и здравственој заштити, У: Здравствена заштита заснована на доказима, гл. уредник Џуџић В, Веларта, Београд, 2001, 15-33. - Shortliffe EH, Cimino JJ Ed. Biomedical Informatics: Computer Applications in Health Care and Biomedicine. Springer 2006. 2001 Evidence -Based Medicine Informatics Project. Centres for Health Evidence. Users Guides to EBP. Based on the Users' Guides to Evidence-based Medicine and reproduced with permission from JAMA http://www.cche.net/che/home.asp		
Број часова активне наставе: 60	Предавања: 10	Студијски истраживачки рад: 20
Методе извођења наставе: предавања, семинари, вежбе, приказ случајева, студијски истраживачки рад		
Оцена знања (максимални број поена 100) Завршна оцена се формира на основу активног учешћа у настави током предавања (10%), припреми и извођењу колоквијума (20%), писања и одбране семинарског рада (30%) и извођења писменог испита (40%).		

Назив предмета: Јавно здравље (ЈЗ_м02)		
Наставник или наставници (презиме, средње слово име): Бјеговић-Микановић М. Весна, Симић В. Снежана, Момчило Бабић, Вуковић С. Дејана, Ерић-Маринковић М. Јелена, Јанковић Славенка, Пекмезовић Татјана, Шипетић-Грујић Б. Сандра, Сбутега-Милошевић Горица, Булат Петар, Марковић-Денић Љиљана		
Статус предмета: обавезан – смер јавно здравље		
Број ЕСПБ: 5		
Услов: нема		
Циљ предмета је да студенти сагледају и усвоје мултидисциплинарност јавног здравља, савремене приступе и основне принципе јавноздравствених наука, да знају да класификују истраживачка достигнућа јавног здравља и компарирају јавноздравствене функције и службе различитих земаља, уз прихватање јавноздравственог етичког кодекса.		
Исход предмета су очекивана знања у објашњавању, класификовању и прихватању основних приступа у јавном здрављу и принципа јавно-здравствене етике, идентификовање филозофије и јединствених карактеристика јавног здравља, објашњавање фаза у развоју ове дисциплине и усвајање основних група јавно-здравствених вештина на којима почива јавно-здравствена перспектива уз представљање начина на који су законодавни односи повезани са етиком јавног здравља.		
Садржај предмета односи се на основне принципе и приступе јавног здравља који одређују мултидисциплинарност у јавноздравственим истраживањима. Главне теме предмета односе се на истраживачке домене јавног здравља повезане са здравственом политиком и менаџментом, промоцијом здравља, здравственим системима, јавноздравственом етиком, животном и радном средином. Анализирају се ефекти и дometи истраживања на свим нивоима јавног здравља уз посебно наглашавање европског контекста и партиципаторног приступа. Тумачи се место истраживања у јавном здрављу као јавноздравствене функције и у светлу комплексног јавноздравственог система.		
Препоручена литература • Detels R, McEwen J, Beaglehole R, Tanaka H, eds. Oxford Textbook of Public Health, 4th ed., Vol. 1. New York: Oxford University Press 2002. • Merson MH, Black RE, Mills AJ. International Public Health. Diseases, Programs, Systems and Policies. 2nd edition. New York: An Aspen Publication 2003. • Pencheon D, Guest C, Melzer G, Gray M, eds. Oxford handbook of public health practice. Oxford: Oxford University Press 2008. • Бјеговић В. Грујић В, ур. Водич ка новом јавном здрављу. Изабрани текстови за мастер програме јавног здравља. Београд: Центар – Школа јавног здравља 2007.		
Број часова активне наставе: 60	Предавања: 10	Студијски истраживачки рад: 20
Методе извођења наставе Интерактивна предавања, вежбе са решавањем студија случаја које одговарају реалним сценаријима јавног здравља, семинари, испитивање путем есеја – семинарског рада који се предаје у писменој форми и потом усмено презентује и дискутује.		
Оцена знања (максимални број поена 100) Завршна оцена се формира на основу активног учешћа у настави (10%), припреми и извођењу колоквијума и истраживачких задатака током целокупног предмета (20%), писања и одбране семинарског рада (30%) и извођења писменог испита (40%).		

Назив предмета: Основе јавно-здравствених истраживања (ЈЗ_м03)		
Наставник или наставници (презиме, средње слово име): Симић В. Снежана, Вуковић С. Дејана, Пекмезовић Татјана, Шипетић-Грујичић Б. Сандра, Ерић-Маринковић М. Јелена, Јанковић Славенка, Сбутега-Милошевић Горица, Булат Петар, Марковић-Денић Љиљана, Бјеговић-Микановић М. Весна, Момчило Бабић, Гледовић Зорана, Иле Татјана, Коцев Никола, Мармут Зоран		
Статус предмета: обавезан – смер јавно здравље		
Број ЕСПБ: 5		
Услов: нема		
Циљ предмета је усвајање основних знања у области примарних јавноздравствених истраживања, вештина у примени акционог партиципаторног приступа, квалитативних и квантитативних метода, уз класификовање типова студија и усвајање основних фаза истраживања.		
Исход предмета су очекивана знања и вештине у примени јавноздравствених истраживачких поступака, претраживању литературе, формулисању циљева, метода, избору статистичких анализа и писању предлога истраживања, основних резултата, дискусије и сагледавању импликација по унапређење здравља и јавно-здравственог система.		
Садржај предмета укључује разматрање актуелних дефиниција, циљева, основних принципа, области и метода у јавноздравственим истраживањима. Сагледавају се циљеви кроз стварање нових знања и технологија за решавање нерешених здравствених проблема и кроз организовање постојећих знања и њихово усмеравање на интервенције. Међу базичним принципима истиче се фокус на популацији као целини, наглашавање промоције здравља и превенције, посебно примарне, усмереност ка најзначајнијим социјално-економским детерминантама здравља и факторима ризика, мултидисциплинарност, коришћење квалитативних и квантитативних метода у истраживањима, партнерство са популацијом у којој се истражује. Истраживачки приступи обухватају методе у епидемиологији, биостатистици, биолошким и физичким наукама, друштвеним наукама, демографији и виталној статистици.		
Препоручена литература • Boslaugh S. Secondary data for public health. Cambridge: Cambridge University Press 2007. • Neutans JJ, Rubins L. Research Techniques for the Health Sciences. Second edition. Boston: Allyn and Bacon 1997. • Green J, Thorogood N. Qualitative Methods for Health Research. London: SAGE Publications 2009. • Mann S. Participatory Action Research in Health Care. Oxford: Oxford University Press 2006. • Streiner DL, Norman GR. Health measurement scale: a practical guide to their development and use. Third edition. Oxford: Oxford University Press 2004.		
Број часова активне наставе: 60	Предавања: 10	Студијски истраживачки рад: 20
Методе извођења наставе Предавања, вежбе у компјутерским лабораторијама, симулирање истраживачких ситуација, идентификовање истраживачких инструмената, семинари, испитивање путем предлога истраживачког пројекта који се предаје у писменој форми и потом презентује.		
Оцена знања (максимални број поена 100) Завршна оцена се формира на основу активног учешћа у настави (10%), припреми и извођењу колоквијума и истраживачких задатака током целокупног предмета (20%), писања и одбране семинарског рада (30%) и извођења писменог испита (40%).		

Назив предмета: Биостатистика у јавноздравственим истраживањима (ЈЗ_m04)		
Наставник или наставници: Ерић-Маринковић М. Јелена - руководилац предмета, Никола И. Коцев, Горан Ж. Трајковић, Дејана М. Станисављевић, Наташа М. Милић		
Статус предмета: обавезан – смер јавно здравље		
Број ЕСПБ: 5		
Услов: положен предмет Биостатика (базични курс)		
Циљ предмета: је да студенте упозна са неопходним биостатистичким методама, алатима, техникама, рачунским вештинама и правилима писања потребним за: а) статистичко размишљање, посебно његову улогу и ограничења у научном раду и пракси; б) праксу читања статистичких аспеката публикованих радова и друге литературе; в) разумевање и исправну примену широког дијапазона статистичких метода релевантних за јавноздравствена истраживања; г) генерисање, прикупљање и припрему неопходних података и њихову анализу; д) препознавање и примена одговарајућих аналитичких техника у анализи специфичног скупа података; ђ) интерпретацију статистичких резултата и е) критичку евалуацију процеса расуђивања укљученог у специфичну анализу.		
Исход предмета: Студенти ће неопходне биостатистичке методе, алате, технике, рачунске вештине и правила писања применити у критичкој процени, с једне, и у самосталном решавању квантитативних проблема из области јавноздравствених истраживања, с друге стране.		
Садржај предмета: Статистичке методе у анализи јавноздравствених истраживања. Укључују питања формулације истраживачког циља/хипотезе, избора мера и инструмената мерења, метода узорковања, великих база истраживачких података, као и предности и ограничења статистичких метода који се користе у истраживањима овог типа. Путем дискусија а на основу репрезентативних истраживачких радова и у рачунарској лабораторији студенти ће се упознати са: типичним једноставним и сложеним мерама (укључујући и мере квалитета живота, концепт сложености случаја, квалитет здравствене заштите и анализу варијација у здравственој пракси) и испитивањем њихове поузданост и ваљаности, теоријом узорковања (типичним узорачким плановима у овом типу истраживања), статистичким методама применљивим у анализи података из великих база података рутинске или истраживачке здравствене статистике (експлорација података, мултиваријационе статистичке методе, анализа временских серија и проблеми предвиђања једноструких и вишеструких серија).		
Литература: • Cohen J Cohen P West SG Aiken LS. Applied Multiple Regression/Correlation Analysis for the Behavioral Sciences, Third Ed. LEA, London, 2003. • Livanga SK, Lemeshaw S. <i>Sample size determination in health studies: A Practical Manual</i>. Geneve: WHO, 1991. • Munro BH. <i>Statistical methods for health care research</i>. Lippincott, 2001. • Chernik MR Friis RH. <i>Introductory Biostatistics for the Health Sciences</i>. Wiley-Interscience, John Wiley & Sons, 2003. • 5. Winkel P Zhang NF. <i>Statistical Development of Quality in Medicine</i>, Wiley, 2007.		
Број часова активне наставе: 60	Предавања: 10	Студијски истраживачки рад: 20
Методе извођења наставе: - Настава под надзором састоји се од предавања, студија случаја, семинара и вежби који укључују и групне дискусије предефинисаних садржаја, демонстрацију различитих статистичких алата и софтвера, и коришћење онлајн ресурса (чланака, књига, база података), консултације и испит. - Часови без надзора предвиђени су за индивидуални рад студената на домаћим задацима и савладавању одређеног садржаја пре одржане наставе, као и припреми за кратке провере знања, изради пројектног задатка и сам завршни испит.		
Оцена знања (максимални број поена 100) Завршна оцена се формира на основу активног учешћа у настави током предавања (5%), припреми и извођењу практичне наставе и студијских истраживачких задатака (15%), писања и одбране семинарског рада (10%), израде пројектног задатка (30%) и извођења писменог испита (40%).		

Назив предмета: Детерминанте здравља (ЈЗ_м05)		
Наставник или наставници (презиме, средње слово име): Вуковић С. Дејана		
Статус предмета: обавезан, за ротацију – смер јавно здравље		
Број ЕСПБ: 5		
Услов: положени обавезни предмети из прве године		
Циљ предмета је да се разјасне приступи у истраживању социјалних и економских фактора, њихове повезаности са здрављем, понашањем и болестима као и сагледавање неједнакости у здравственим исходима, приступу здравственој служби и понашањима према здрављу.		
Исход предмета Полазници ће разјаснити најзначајније социјалне и економске детерминанте здравља као и приступе мерењима социјалних и економских фактора и неједнакости у здрављу. Биће оспособљени да дефинишу истраживачко питање, дизајнирају студију и инструменте и спроведу испитивање социјалних и економских фактора повезаних са здрављем и неједнакостима у здрављу. Биће оспособљени да критички анализирају интервенције за смањивање неједнакости у здрављу.		
Садржај предмета се усредсређује на најважније социјалне и економске факторе који одређују здравље појединаца и популација, њихово мерење, механизме деловања на здравље и међусобне повезаности. Биће обухваћени: социјално економски статус, сиромаштво, образовање, понашање, социјално економске неједнакости, дискриминација, социјалне мреже и подршка, животни и радни услови као и средина. Полазници ће проучавати механизме и процесе путем којих социјални и економски фактори утичу на здравље као и интервенције усмерене на детерминанте здравља. Посебна пажња ће бити посвећена истраживањима повезаности социјалних и економских фактора и неједнакостима у здрављу током живота од детињства, адолесцентног узраста преко одраслог доба до старости.		
Препоручена литература • Marmot, M. and R.G. Wilkinson (2001). Social Determinants of Health(2nd Ed.). Oxford:Oxford University Press. • LaVeist, T. A. (2005). Minority populations and health: An introduction to health disparities in the United States. San Francisco: Jossey-Bass. • Merson, M., R. Black and A. Mills (2005), International Public Health: Diseases, Programs, Systems and Policies . New Haven: Yale University Press.		
Број часова активне наставе: 60	Предавања: 10	Студијски истраживачки рад: 20
Методе извођења наставе Предавања, вежбе, семинари, групни рад, рад у компјутерској учионици		
Оцена знања (максимални број поена 100) Завршна оцена се формира на основу активног учешћа у настави током предавања (10%), припреми и извођењу колоквијума (20%), писања и одбране семинарског рада (30%) и извођења писменог испита (40%).		

Назив предмета: Квалитативне методе у јавноздравственим истраживањима (ЈЗ_м06)		
Наставник или наставници (презиме, средње слово име): Шипетић-Грујичић Б. Сандра		
Статус предмета: обавезан, за ротацију – смер јавно здравље		
Број ЕСПБ: 5		
Услов: положени обавезни предмети из прве године		
Циљ предмета је обука студената у примени квалитативних метода у јавноздравственим истраживањима за дубинско сагледавање узрока здравствених проблема, али и фактора који одређују функционисање здравствене службе,		
Исход предмета односи се на очекивана знања и вештине у примени различитих квалитативних метода, у компарирању истраживачких налаза добијених квалитативним техникама у односу на оне добијене квантитативним техникама и препознавање домета и ограничења ових, све више примењиваних, метода.		
Садржај предмета Садржај предмета се односи на принципе и основне методе које се користе у квалитативним истраживањима. Разматра се улога квалитативних метода за дубинске анализе здравствених проблема у популацији, као и при истраживању здравствене политике, менаџмента и здравствених служби. Квалитативне методе укључују следеће: обсервација (теренски дневници, записи са терена), дубински интервјуи (не укључују унапред постављена питања), фокус групе (групна интеракција у генерисању података), консензус методе (<i>delphi</i> метод, технике номиналне групе, конференције за развој консензуса), студије случаја (експлораторне, експланаторне, дескриптивне) и SWOT анализа.		
Препоручена литература Green J, Thorogood N. Qualitative Methods for Health Research. London: SAGE Publications 2009.		
Број часова активне наставе: 60	Предавања: 10	Студијски истраживачки рад: 20
Методе извођења наставе Предавања, вежбе, семинари, групни рад, рад у компјутерској учионици		
Оцена знања (максимални број поена 100) Завршна оцена се формира на основу активног учешћа у настави током предавања (10%), припреми и извођењу колоквијума (20%), писања и одбране семинарског рада (30%) и извођења писменог испита (40%).		

Назив предмета: Промоција здравља (ЈЗ_е07)		
Наставник или наставници (презиме, средње слово име): Вуковић С. Дејана		
Статус предмета: изборни – смер јавно здравље		
Број ЕСПБ: 5		
Услов: положени обавезни предмети из прве године		
Циљ предмета је да се студенти овладају теоријама и појмовима у промоцији здравља и да стекну вештине потребне за осмишљавање, дизајнирање, и спровођење истраживања у области промоције здравља.		
Исход предмета Очекивана знања и вештине: прихватање базичних принципа промоције здравља, анализирање и примена теорија понашања према здрављу у промоцији здравља и здравственом васпитању, примена теоријских основа и резултата истраживања у планирању, имплементацији и евалуацији програма промоције здравља у различитим окружењима.		
Садржај предмета Настава се фокусира на водеће принципе и филозофију промоције здравља, приказивање стратегија и метода које се користе у промоцији здравља као и метода евалуације програма у области промоције здравља. Настава ће обухватити истраживачка питања која су важна за процену потреба и избор приоритета за промоцију здравља, принципе дизајнирања и имплементације програма промоције здравља. Посебна пажња ће бити посвећена евалуационим истраживањима (формативној, процесној и исходној евалуацији) у промоцији здравља. Настава ће обухватити планирање, имплементацију и евалуацију промоције здравља у различитим окружењима за здравље (школама, болницама, радним местима).		
Препоручена литература • Detels R, McEwen J, Beaglehole R, Tanaka H, eds. Oxford Textbook of Public Health, 4th ed., Vol. 1. New York: Oxford University Press 2002. • Koelen MA, van den Ban AW. Health education and health promotion. Den Haag: Wageningen Academic Publishers 2004. • Valente, T. W. (2002). Evaluating Health Promotion Programs. Oxford University Press. • Valente, T. W. (1995). Network models of the diffusion of innovations . Cresskill , NJ: Hampton Press.		
Број часова активне наставе: 60	Предавања: 10	Студијски истраживачки рад: 20
Методе извођења наставе Интерактивне презентације у којима се предавања одвијају уз постављање питања, активно учествовање студената, визуелна средства и штампане материјале. Дискусије у малим групама у коме студенти размењују идеје, размишљања, питања и одговоре уз присуство наставника који потпомаже дискусију. Самосталан рад на дизајнирању и анализи добијених резултата.		
Оцена знања (максимални број поена 100) Завршна оцена се формира на основу активног учешћа у настави током предавања (10%), припреми и извођењу колоквијума (20%), писања и одбране семинарског рада (30%) и извођења писменог испита (40%).		

Назив предмета: Истраживања здравственог система (ЈЗ_e08)		
Наставник или наставници (презиме, средње слово име): Симић В. Снежана		
Статус предмета: изборни – смер јавно здравље		
Број ЕСПБ: 5		
Услов: положени обавезни предмети из прве године		
Циљ предмета Да оспособи кандидате да синтезом знања добијених истраживањем функционисања и перформанси здравственог система могу да процењују, промовишу и очувају здравље становника и популационих група		
Исход предмета По одслушаном предмету кандидати ће бити оспособљени за: • Свеобухватно разумевање здравственог система и примену метода анализе компонената здравствених система • Успостављање приоритета у истраживању здравствених система; • Истраживање реформи здравствених система и њихових ефеката на праведност, доступност, квалитет и ефикасност; • Делотворно коришћење података и информација за идентификовање проблема у функционисању здравствених система.		
Садржај предмета Основни садржај предмета се односи на теоријски и истраживачки оквир здравствених система. Студенти ће стећи знања из теорије здравствених система, упознаће се са савременим начинима истраживања путем показатеља за поређење ефикасности и правичности здравствених система различитих земаља. Научиће методе квалитативних и квантитативних истраживања за процену основних функција здравственог система и евалуацију перформанси, односно учинка система на здравље људи.		
Препоручена литература • Figueras J, McKee M, Cain J, Lessof S (2004). Health Systems in Transition: learning from experience. European Observatory on Health Systems and Policies (www.observatory.dk) • The OECD Health Project: Towards High-Performing Health Systems (2004). (www.oecd.org/health) • World Health Organization (2000). World Health Report 2000. Health Systems – Improving Performance. Geneva: WHO. (www.who.int/worldhealthreport) • Global Forum for Health Research: www.globalforumhealth.org		
Број часова активне наставе: 60	Предавања: 10	Студијски истраживачки рад: 20
Методе извођења наставе Предавања, вежбе, семинари, групни рад, рад у компјутерској учионици		
Оцена знања (максимални број поена 100) Завршна оцена се формира на основу активног учешћа у настави током предавања (10%), припреми и извођењу колоквијума (20%), писања и одбране семинарског рада (30%) и извођења писменог испита (40%).		

Назив предмета: Здравствена политика и менаџмент (J3_e09)		
Наставник или наставници (презиме, средње слово име): Бјеговић-Микановић М. Весна		
Статус предмета: изборни – смер јавно здравље		
Број ЕСПБ: 5		
Услов: положени обавезни предмети из прве године		
Циљ предмета је да студенти овладају истраживачким поступцима који се примењују у процесима формулисања здравствене политике, имплементације и евалуације, уз прихватање знања и истраживачких поступа у одређивању ефикасности здравственог менаџмента на системском, институционалном и индивидуалном нивоу.		
Исход предмета Очекивана знања и вештине: способност анализе спољашњег и унутрашњег окружења здравствене политике и менаџмента, примене нормативне анализе и основних принципа пословне етике, анализе политичког мишљења и деловања политичких покрета и умеће компарирања међународних, европских и националних политика везаних за здравље. У области менаџмента – знања и вештине оријентисане на операциона истраживања.		
Садржај предмета Садржај овог предмета обухвата проучавања односа између политике и здравствене политике уз коришћење нормативне анализе и принципа јавноздравствене етике. Студенти изучавају теорије и могућности истраживања индивидуалног и групног политичког мишљења, понашања, законодавне организације и формирања интересних група. Паралелно студенти савладавају методе истраживања јавног мњења, интересних група, медија и институција које утичу на исходе здравствене политике. У оквиру здравственог менаџмента студенти се припремају за изучавање организационих, оперативних и стратешких проблема са којима се суочавају менаџери здравствених установа. Стицање теоријских и практичних компетенција обезбеђује истраживање организационог понашања, контролних механизма менаџмента и конкуритивних стратегија, као и примену резултата истраживања са циљем да се унапреде перформансе здравствених установа, евалуира и прати унапређење.		
Препоручена литература • Bodenheimer TS, Grumbach K (2004). Understanding Health Policy. A Clinical Approach. Third Edition. New York: McGraw-Hill Companies 2004. • Јовановић М. Европска економска интеграција. Београд: Економски факултет 2004. • Lin V, Gibson B. Evidence-based Health Policy. Problems and Possibilities. Oxford: Oxford University Press 2003. • Longest JBB, Rakich JS, Darr K (2004). Managing Health Service Organization and Systems. 4th edition. Baltimore: Health professions Press. • CDC (2006). <i>Healthy Plan-it</i>TM. Инструмент за планирање и менаџмент јавноздравственим програмима. Атланта-Београд: ЦДЦ и Центар-Школа јавног здравља. • Elwyn G, Greenhalgh T, Macfarlane (2001). Goups – a guide to small group work in healthcare, management, education and research. Abingdon, Oxon: Radcliffe Medical Press Ltd.		
Број часова активне наставе: 60	Предавања: 10	Студијски истраживачки рад: 20
Методе извођења наставе Предавања, студије случаја, семинари и вежби које укључују и групне дискусије студија случаја, демонстрацију вештина презентовања и учествовања у техници номиналне групе, изради <i>SWOT</i> анализе, вишеструком гласању, испитивање квалитета стратешких и оперативних планова.		
Оцена знања (максимални број поена 100) Завршна оцена се формира на основу активног учешћа у настави током предавања (10%), припреми и извођењу колоквијума (20%), писања и одбране семинарског рада (30%) и извођења писменог испита (40%).		

Назив предмета: Процена здравствених технологија (J3_e10)		
Наставник илил наставници: Ерић-Маринковић М. Јелена, Снежана С. Симић, Весна Б. Бјеговић-Микановић- руководиоци предмета, Милић М. Наташа, Никола И. Коцев, Горан Ж. Трајковић		
Статус предмета: изборни – смер јавно здравље		
Број ЕСПБ: 5		
Услов: Одслушани и положени сви обавезни предмети		
Циљ предмета је да студенти усвоје основне и напредне принципе процене здравствених технологија. Они ће стећи практична искуства а у функцији решавања, прегледа и критичке анализе реалних проблема које сусрећу при процени здравствених технологија.		
Исход предмета: Како је циљ процене појединачних технологија генерисање праве цена здравља која се остварује применом те здравствене технологије очекује се савладавање вештина инкорпорирања резултата процена технологија, помоћу различитих квантитативних алата, у праксе јавног здравља.		
Садржај предмета: Здравствена технологија подразумева сваку интервенцију, опрему, поступак, организацију, итд. која се користи у систему здравствене заштите или још шире у унапређењу здравља популације. Сама процена здравствене технологија генерише праву цену здравља која се остварује применом те технологије. Четири главна елемента сваке процене су: технологија сама, корисник здравствене заштите, организација и економија. Сходно томе, опсег научних метода и алата обухвата оне које користимо при избору и дефинисању самог проблема процене, у претраживању и критичкој процени информација, у дизајнирању студија, прикупљању и анализи података. Методе за процену здравствених технологија стално се развијају јер се, између осталог, повећава разноврсност самих технологија и области у којима се примењују.		
Литература: • Goodman C. TA101. Introduction to health care technology assessment. National Information Center on Health Services Research & Health Care Technology (NICHR), 1998. National Library of Medicine (http://www.nlm.nih.gov, visited 20.06.2003). • Kristensen FB, Horder M, Poulsen PB (eds.). Health Technology Assessment Handbook. Danish Institute for Health Technology Assessment, 2001. • Drummond MF, O'Brien B, Stoddart GL, Torrence GW. Methods for the Economic Evaluation of Health Care Programmes. Oxford Medical Publications, Oxford, 2nd Edition, 1997. • Marinkovic J. Health Technology Assessment, In: Bjegović V, Donev D (eds.). Health Systems and their Evidence Based Development. A Handbook for Teachers, Researchers and Health Professionals. Hans Jacobs Publishing Company, Lage, Germany, 2004.		
Број часова активне наставе: 60	Предавања: 10	Студијски истраживачки рад: 20
Методе извођења наставе: Настава под надзором састоји се од предавања, студија случаја, семинара и вежби који укључују и групне дискусије предефинисаних садржаја, демонстрацију и вештине коришћења различитих алата и софтвера, и коришћење онлајн ресурса (чланака, књига, база података), квизове, консултације и испит. Часови без надзора предвиђени су за индивидуални рад студената на домаћим задацима и савладавању одређеног садржаја пре одржане наставе, као и припреми за квизове, семинаре, дискусионе клубове, изради пројектног задатка и сам завршни испит.		
Оцена знања (максимални број поена 100) Завршна оцена се формира на основу активног учешћа у настави током предавања (10%), припреми и извођењу колоквијума (20%), писања и одбране семинарског рада (30%) и извођења писменог испита (40%).		

Назив предмета: Животна средина и здравље (ЈЗ_e11)		
Наставник или наставници (презиме, средње слово име): Сбутега-Милошевић Горица, Бјеловић Горан, Мармут Зоран, Васиљевић Нађа, Бацковић Душан		
Статус предмета: изборни – смер јавно здравље		
Број ЕСПБ: 5		
Услов: положени обавезни предмети из прве године		
Циљ предмета је да студенте упозна са одрживим развојем животне средине и значајем испитивања повезаности животне средине у њирем и у ужем смислу са здрављем појединаца и популационих група.		
Исход предмета су очекивана знања и вештине истраживања, дискутовања и предлагања интервенција за смањивање фактора ризика који потичу из животне средине, а који су повезани са поремећајима здравља, а потичу из човекове ближе и шире околине, укључујући зрачења, буку, загађеност ваздуха, различите аспекте комуналне хигијене, исправност намирница које се користе у исхрани и друге области човекове исхране. Такође се очекује да полазници савладају технике истраживања менаџмента катастрофама.		
Садржај предмета У оквиру овог предмета приказују се параметри у истраживању одрживог развоја животне средине који су повезани са здрављем. Такође се анализирају докази из истраживања везани за актуелне еколошке проблеме: загађење површинских и подземних вода, квалитет воде за пиће и снабдевање хигијенски исправном водом за пиће, загађење хране и пића, проблеми загађења ваздуха у животној средини и у затвореном простору, комунална бука, загађење земљишта, пречишћавање и диспозиција отпадних вода, диспозиција чврстог отпада. Предмет истраживања су евалуације ефеката метода за решавање ових проблема укључујући и анализу садржаја законских регулатива везаних за факторе у животној средини који нису прецизно дефинисани текућим законодавним одлукама у нашој земљи.		
Препоручена литература • Backović D, Belojević G, Jorga J, Jorga V, Kocijančić R, Marmut Z, Pecelj Gec M, Plećaš D, Ristić G, Sbutega Milošević G, Vasiljević N. Lecture Notes on Hygiene. Naučna, Beograd, 2001. • Kristoforović-Ilić M. Higijena sa medicinskom ekologijom. Ortomedics, Novi Sad, 2003. • Ekološki rečnik, englesko-srpski. Organisation for security and co-operation in Europe, Preduzeće za menadžment konsalting i trgovinu, 2004.		
Број часова активне наставе: 60	Предавања: 10	Студијски истраживачки рад: 20
Методе извођења наставе Предавања, вежбе, семинари, групни рад, рад у компјутерској учионици		
Оцена знања (максимални број поена 100) Завршна оцена се формира на основу активног учешћа у настави током предавања (10%), припреми и извођењу колоквијума (20%), писања и одбране семинарског рада (30%) и извођења писменог испита (40%).		

Назив предмета: Здравље и безбедност на раду (J3_e12)		
Наставник или наставници (презиме, средње слово име): Петар В. Булат, Милачић Снежана, Крстев Срмена		
Статус предмета: изборни – смер јавно здравље		
Број ЕСПБ: 5		
Услов: положени обавезни предмети из прве године		
Циљ предмета је усвајање униформних знања и вештина у подручју истраживања фактора ризика из радне средине, као и фактора који обезбеђују или умањују безбедности на раду, укључујући истраживања повређивања на радном месту и различитих облика насиља.		
Исход предмета су знања и вештине које квалификују истраживача у области радне средине да открива, анализира и умањује ризике из радног окружења на нивоу појединца – радника и на нивоу организације уз способност анализирања и компарирања законодавних регулатива и унапређења организационих модела служби заштите на раду.		
Садржај предмета У оквиру овог предмета изучавају се фактори ризика по здравље на радном месту, као и елементи безбедности на раду. Класификују се и анализирају могућности примене, као и комбиновања индивидуалних и популационих метода мерења здравственог стања радника. Садржај предмета укључује и евалуацију интервенција посвећених безбедности на раду. Студенти сагледавају и прихватају мултидисциплинарност истраживања здравља радника и ефекте истраживања на организовање нових модела здравствене заштите радника.		
Препоручена литература • Видаковић А ур. Основи медицина рада Београд: ЦИБИФ; 2007. • Видаковић А ур. Медицина рада I и II. Београд: Удружење за медицину рада Југославије; 1997. • Павловић М, Видаковић А. Оцењивање радне способности. Лазаревац:Елвод – принт 2003 • Борјановић С, ур. Метод за процену ризика на радном месту и у радној околини. Београд: Еко-центар 2008. • Barry S.Levy, David H, Wegman, ed. Occupational Health, Recogniying and Preventing Work-Related Disease and Injury, Lippincott Williams&Wilkins, Philadephia 2000.		
Број часова активне наставе: 60	Предавања: 10	Студијски истраживачки рад: 20
Методе извођења наставе Предавања, вежбе, семинари, групни рад, рад у компјутерској учионици		
Оцена знања (максимални број поена 100) Завршна оцена се формира на основу активног учешћа у настави током предавања (10%), припреми и извођењу колоквијума (20%), писања и одбране семинарског рада (30%) и извођења писменог испита (40%).		

Назив предмета: Евалуационе методе у јавно-здравственим истраживањима (ЈЗ_e13)		
Наставник или наставници (презиме, средње слово име): Вуковић С. Дејана		
Статус предмета: изборни – смер јавно здравље		
Број ЕСПБ: 5		
Услов: положени обавезни предмети из прве године		
Циљ предмета је да полазници разумеју евалуацију у јавноздравственим истраживањима и да стекну знања и вештине потребне за спровођење примењених евалуационих истраживања.		
Исход предмета Полазници ће бити оспособљени да критички анализирају евалуације програм у јавном здрављу. Биће оспособљени да самостално дизајнирају евалуациону студију		
Садржај предмета Основни принципи евалуације у јавноздравственим истраживањима; формативна, процесна и сумативна евалуација; евалуација јавноздравствених програма са аспекта здравствене организације, финансијера, јавности, спољњег оцењивача; дизај евалуационе студије, хипотезе, узочне везе и очекивани исходи; разматрање алтернативних дизајна евалуационих студија и критичка анализа предности и слабости; избор мерљивих индикатора, прикупљање и анализа података; поузданост и валидност; основе економске евалуације јавноздравствених програма, избор алтернатива, анализа трошкова, мерење исхода, анализа односа трошкова и ефеката и анализа односа трошкова и добити.		
Препоручена литература - Grembowski D (2001). <i>The Practice of Health Program Evaluation</i>. Newbury Park, CA: Sage Publications - Rossi PH, Freeman HE, Lipsey MW (1999). <i>Evaluation: A Systematic Approach</i>. 6th ed. Newbury Park, CA: Sage Publications - Gliner JA, Morgan GA (2000). <i>Research Design and Analysis in Applied Settings: An Integrated Approach to Design and Analysis</i>. Mahwah NJ: Lawrence Erlbaum Associates, Inc. - Drummond, M.F., M.J. Sculpher, G.W. Torrance, B. O'Brien & G.L. Stoddard. 2005. <i>Methods for the economic evaluation of health care programmes</i>. 3rd edition. Oxford: Oxford University Press.		
Број часова активне наставе: 60	Предавања: 10	Студијски истраживачки рад: 20
Методе извођења наставе Интерактивне презентације у којима се предавања одвијају уз постављање питања, активно учествовање студената, визуелна средства и штампане материјале. Дискусије у малим групама у коме студенти размењују идеје, размишљања, питања и одговоре уз присуство наставника који потпомаже дискусију. Анализа евалуационих студија.		
Оцена знања (максимални број поена 100) Завршна оцена се формира на основу активног учешћа у настави током предавања (10%), припреми и извођењу колоквијума (20%), писања и одбране семинарског рада (30%) и извођења писменог испита (40%).		

Назив предмета: Методе евалуације и синтезе информација (ЈЗ_e14)		
Наставник или наставници: Трајковић Ж. Горан – руководилац предмета, Милић М. Наташа, Коцев И. Никола, Ерић-Маринковић М- Јелена		
Статус предмета: изборни – смер јавно здравље		
Број ЕСПБ: 5		
Услов: положени предмети Биостатистика, Информатика за истраживаче и Биостатистика у јавноздравственим истраживањима		
Циљ предмета: је да истраживаче у области јавноздравствених наука упозна са методама за евалуацију и синтезу доказа. Вештина претраживања различитих база података и знања обезбеђује добијање релевантних информација али она истовремено претпоставља и њихову критичку евалуацију. Познавање метода евалуације и синтеза информација, информатичку писменост студената треба да подигне на ниво информатичке компетентности.		
Исход предмета: Истраживачи ће бити оспособљени за коришћење система за претраживање медицинских и јавноздравствених референци, процену ваљаности здравствених информација у истраживањима и њихову критичку евалуацију. Конкретно, са систематским прегледима медицинских и здравствених референци, са мета анализом као квантитативним систематским прегледом медицинских и здравствених референци, са анализом одлучивања и софтверским алатима који се при томе користе, са економским евалуацијама и са примена водича добре праксе.		
Садржај предмета: Систематски прегледи литературе: Шта су и колико су корисни. Кораци при спровођењу систематских прегледа. Предности и ограничења систематских прегледа. Ниво доказа у систематским прегледима. Мета анализа. Кораци при спровођењу мета анализа. Предности и ограничења мета анализа. Ниво доказа у мета анализама. Процена ризика. Анализа одлучивања. Кораци у анализи одлучивања. Значај анализе одлучивања. Економска евалуација. Типови економских евалуација. Одређивање трошкова. Одређивање добити. Водичи добре праксе. Кокреинова колаборација.		
Литература: • Marinković J: Promovisanje rezultata naučnoistraživačkog rada u medicini i zdravstvenoj zaštiti, U: Zdravstvena zaštita zasnovana na dokazima, gl. urednik Cucić V, Velarta, Beograd, 2001, 15-33. • Daniel J. Friedland, MD. Evidence-Based Medicine: A Framework for Clinical Practice. McGraw-Hill. 1998 • Edward H. Shortliffe and James J. Cimino Ed. Biomedical Informatics: Computer Applications in Health Care and Biomedicine. Springer 2006. • McGowan, et all. Educating Medical Students as Competent Users of Health Information Technologies: The MSOP Data., Proceedings of the 12th World Congress on Health (Medical) Informatics; Building Sustainable Health Systems, Medinfo 2007		
Број часова активне наставе: 60	Предавања: 10	Студијски истраживачки рад: 20
Методе извођења наставе: - Настава под надзором састоји се од предавања, студија случаја, семинара и вежби који укључују и групне дискусије предефинисаних садржаја, демонстрацију различитих алата и софтвера, и коришћење онлајн ресурса (чланака, књига, база података), консултације и испит. - Часови без надзора предвиђени су за индивидуални рад студената на домаћим задацима и савладавању одређеног садржаја пре одржане наставе, као и припреми за кратке провере знања, изради пројектног задатка и сам завршни испит.		
Оцена знања (максимални број поена 100) Завршна оцена се формира на основу активног учешћа у настави током предавања (10%), припреми и извођењу колоквијума (20%), писања и одбране семинарског рада (30%) и извођења писменог испита (40%).		

Назив предмета: Економске методе у јавноздравственим истраживањима (ЈЗ_e15)		
Наставник или наставници (презиме, средње слово име): Симић В. Снежана		
Статус предмета: изборни – смер јавно здравље		
Број ЕСПБ: 5		
Услов: положени обавезни предмети из прве године		
Циљ предмета је да студентима представи основне методе економске анализе, као и да их обучи у њиховој примени узимајући у обзир различите дијагностичке и терапијске процедуре.		
Исход предмета односи се на усвајање вештина избора и примене различитих типова економских анализа у зависности од расположивих података.		
Садржај предмета Садржај предмета обухвата основне економске методе у јавноздравственим истраживањима. Фокусира се на методе које се примењују у четири типа потпуне економске евалуације: анализа минимизације трошкова (<i>Cost-minimization analysis, CMA</i>), анализа односа трошкова и ефеката (<i>Cost-effectiveness analysis, CEA</i>), анализа односа трошкова и (социјалне) користи (<i>Cost-utility analysis, CUA</i>) и анализа односа трошкова и добити (<i>Cost-benefit analysis, CBA</i>). За све четири методе заједничко је да се трошкови изражавају у новчаним јединицама (у националној валути или доларима ради поређења међу земљама), а разликују се у начину мерења или вредновања резултата или последица примењених алтернатива.		
Препоручена литература • Drummond MF, O'Brien BJ, Stoddart GL and Torrance GW. Methods for the Economic Evaluation of Health Care Programmes. Second edition. New York: Oxford University Press, 2001. • Симић С. Економски аспекти здравствене заштите менталног здравља становништва. У: Каличанин П, уредник. Психијатрија. Заштита менталног здравља, Београд: Медицински факултет у Београду; 2002. стр.155-177.		
Број часова активне наставе: 60	Предавања: 10	Студијски истраживачки рад: 20
Методе извођења наставе Предавања, вежбе, семинари, студије случаја, групни рад, рад у компјутерској учионици		
Оцена знања (максимални број поена 100) Завршна оцена се формира на основу активног учешћа у настави током предавања (10%), припреми и извођењу колоквијума (20%), писања и одбране семинарског рада (30%) и извођења писменог испита (40%).		

Назив предмета: Методе одлучивања (ЈЗ_e16)		
Наставник или наставници: Коцев И. Никола – руководилац предмета, Ерић-Маринковић М. Јелена, Милић М. Наташа, Вуковић Дејана, Весна Б. Бјеговић-Микановић, Снежана С. Симић		
Статус предмета: изборни – смер јавно здравље		
Број ЕСПБ: 5		
Услов: положени сви обавезни предмети		
Циљ предмета: је да истраживаче у области јавноздравствених наука упозна са методама одлучивања. Вештина примене анализе одлучивања у здравственим проблемима и медицинској пракси; анализа трошкова и добити, анализа трошкова и ефективности у евалуацији здравствених програма; и разумевање микроекономске теорије, примењене економетрије и оптимизације (и метода и модела) основа су бројних јавноздравствених истраживања.		
Исход предмета: Истраживачи ће бити оспособљени за коришћење ових метода у истраживањима здравствених проблема, сагледаће јавноздравствене проблеме у којима се ове методе могу применити, и обезбедиће познавање услова за њихово коришћење, као и њихова ограничења, у доношењу одлука на индивидуалном нивоу, нивоу организације и нивоу здравствене политике.		
Садржај предмета: Методе доношења одлука представљају колекцију квантитативних алата који се користе у одлучивању на индивидуалном и/или групном нивоу. Укључују анализу одлучивања, анализу ризика, кост-бенефит и кост-ефективнес анализу, моделовање одлучивања, психологију одлучивања, као и делове операционих истраживања, микроекономије, статистичког закључивања, и рачунарске науке. Биће укључени: анализа трошкова и ефективности здравствених технологија; оптималне политике скрининга канцера и других хроничних оболења; мерење и евалуација здравствених исхода, укључујући и квалитет живота; симулације моделовања изабраних болести; и оптимална алокација ресурса у јавноздравственим истраживањима.		
Литература:		
1. Hunink M, Glasziou P, Siegel JE, Elstein AS. Decision Making in Health and Medicine: Integrating Evidence and Values. Cambridge University Press, 2001 2. Michael F. Drummond, Mark J. Sculpher, George W. Torrance, Bernie J. O'Brien, Greg L. Stoddart. <i>Methods for the Economic Evaluation of Health Care Programmes, Third Edition</i>. New York: Oxford University Press. 2005. 3. Petitti D. <i>Meta-Analysis, Decision Analysis, and Cost-Effectiveness Analysis: Methods for Quantitative Synthesis in Medicine</i>, Second Edition. Oxford University Press, USA; 2000. 4. Brandeau ML, Sainfort F, Pierskalla WP ed. <i>Operations Research and Health Care: A Handbook of Methods and Applications</i>, Springer, 2004. 5. Steinemann AC, Brown HJ, Apgar WC. <i>Microeconomics for Public Decisions with Economic Applications Card</i>. South-Western College Pub; 2nd ed., 2004.		
Број часова активне наставе: 60	Предавања: 10	Студијски истраживачки рад: 20
Методе извођења наставе: - Настава под надзором састоји се од предавања, студија случаја, семинара и вежби који укључују и групне дискусије предефинисаних садржаја, демонстрацију различитих алата и софтвера, и коришћење онлајн ресурса (чланака, књига, база података), консултације и испит. - Часови без надзора предвиђени су за индивидуални рад студената на домаћим задацима и савладавању одређеног садржаја пре одржане наставе, као и припреми за кратке провере знања, студијски истраживачки рад, изради пројектног задатка и сам завршни испит.		
Оцена знања (максимални број поена 100) Завршна оцена се формира на основу активног учешћа у настави током предавања (10%), припреми и извођењу колоквијума (20%), писања и одбране семинарског рада (30%) и извођења писменог испита (40%).		

